

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE
DE
ISTORIE MEDIE

VOL. XV, 1997

SUMAR

REMEMBER MIHAI BERZA

RADU MANOLESCU, Profesorul Mihai Berza — stimulator al cercetării culturii urbane medievale din Țările Române extracarpatice	5
ANDREI PIPPIDI, Arhiva Mihai Berza	9
NICOLAE-ȘERBAN TANAȘOCA, Profesorul Mihai Berza și destinul generației sale	17

IMPERIUL OTOMAN ȘI ȚĂRILE CREȘTINE

ILEANA CĂZAN, Primele ambasade ale Habsburgilor în Imperiul otoman și lupta pentru cucerirea Transilvaniei (1547–1562) (II)	23
ȘTEFAN ANDREESCU, Comerțul danubiano-pontic la sfârșitul secolului al XVI-lea: Mihai Viteazul și „drumul moldovenesc”	41
ILEANA CĂZAN, Formule de protocol și clauzele tratatelor de pace habsburgo-otomane între 1533 și 1562	61
ADRIAN TERTECEL, Construirea cetății otomane Yeni Kale (1703) pentru blocarea accesului Rusiei la Marea Neagră	73
NAGY PIENARU, Informații istorice dintr-o colecție inedită de documente otomane din 1737: „Telhisat-i Sadrazam Muhsinzade Çelebi Abdullah Pașa” (Rapoartele marelui vizir Muhsinzade Çelebi Abdullah Pașa)	85

EVREII ÎN ISTORIA ROMÂNIEI

EUGEN GLÜCK, Contribuții cu privire la populația evreiască a Banatului în secolele X–XVIII (până în 1779)	97
ANTON DÖRNER, Evreii din comitatul Satu Mare în veacul al XVIII-lea	111

DOCUMENTAR

CONSTANTIN REZACHEVICI, Contribuție la istoria Cantacuzinilor: testamentul inedit al postelnicului Constantin Cantacuzino	119
SILVIU ANDRIEȘ-TABAC, Heraldica medievală a orașelor Moldovei dintre Prut și Nistru	155
ȘTEFAN ANDREESCU, Pe marginea unui act din Arhivele din Genova	165
OVIDIU CRISTEA, Câteva steme ale Daciei și o stemă a Valahiei într-un armorial de secol XVI	167
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Observații mărunte în vechi biserici moldovenești	171
PAVEL MIRCEA FLOREA, Documente muntenești din secolele XVI și XVII (I)	181
EUGEN DENIZE, Un călător spaniol la curtea lui Gabriel Bethlen — Diego Duque de Estrada	193
MARIANA LAZĂR, Domeniul boieresc al lui Șerban Cantacuzino (strategii de constituire, implicații politice)	203
COSTIN FENEȘAN, Maximilian Franz von Habsburg: jurnal de călătorie prin Banat (1777)	215

RECENZII

ION C. HERA-BUCUR, <i>Monografia comunei Berevoiești-Muscel</i> , Editura Tehnică, București, 1996 [382 p. + XX planșe] (<i>Constantin Bălan</i>)	235
GHEORGHE POSTICĂ, NICOLAE CONSTANTINESCU, <i>Căpriana. Repere istorico-arheologice, Știința, Chișinău</i> , 1996 [111 p. + 19 fig. și pl. color + 88 fig. + 6 file cu secțiuni și profile ale investigațiilor] (<i>Constantin Bălan</i>)	237
COSTIN FENEȘAN, <i>Cnezi și obercnezi în Banatul imperial, 1716–1778</i> , Editura Academiei Române, București, 1996, 255 p. (<i>Viorel Achim</i>)	239
MONIQUE BOURIN-DERRUAU, <i>Temps d'équilibres, temps de ruptures: XIII^e siècle</i> , Editions du Seuil, Paris, 1990, 338[–346] p. + tabele + hărți (<i>Ecaterina C. Petrescu</i>)	242
PINUCCIA F. SIMBULA, <i>Corsari e pirati nei mari di Sardegna</i> , Consiglio Nazionale delle Ricerche. Istituto sui rapporti italo-iberici, Cagliari, 1994, 491 p. (<i>Eugen Denize</i>)	243

ACADEMIA ROMÂNĂ

INSTITUTUL DE ISTORIE „NICOLAE IORGA”

STUDII ȘI MATERIALE

DE

ISTORIE MEDIE

VOL. XV, 1997

CONTENTS

REMEMBER MIHAI BERZA

RADU MANOLESCU, Professor Mihai Berza — Promoter of Research of the Medieval Town Culture in the Extracarpathian Romanian Principalities	5
ANDREI PIPPIDI, Mihai Berza's Personal Papers	9
NICOLAE-ȘERBAN TANAȘOCA, Professor Mihai Berza and the Destiny of His Generation	17

THE OTTOMAN EMPIRE AND THE CHRISTIAN COUNTRIES

ILEANA CĂZAN, The First Embassies of the Habsburgs in the Ottoman Empire and the Struggle for the Conquest of Transylvania (1547–1562) (II)	23
ȘTEFAN ANDREESCU, The Danubian-Pontic Trade at the End of the 16 th Century: Michael the Brave and the “Moldavian Road”	41
ILEANA CĂZAN, Protocol Formulas and the Stipulations of the Habsburg-Ottoman Peace Treaties between 1533 and 1562	61
ADRIAN TERTECEL, The Building of the Ottoman Fortress Yeni Kale (1703) in Order to Obstruct Russia's Access to the Black Sea	73
NAGY PIENARU, Historical News from an Unpublished Collection of Ottoman Documents from the Year 1737: “Telhisat-i Sadrazam Muhsinzade Çelebi Abdullah Paşa” (The Reports of the Grand Vizier Muhsinzade Çelebi Abdullah Paşa)	85

THE JEWS IN THE HISTORY OF ROMANIA

EUGEN GLÜCK, Contributions concerning the Jewish Population of the Banat Region in the 10 th –18 th Centuries (until 1779)	97
ANTON DÖRNER, The Jews in the Satu Mare County in the XVIII th Century	111

DOCUMENTARY

CONSTANTIN REZACHEVICI, Contribution to the History of the Cantacuzenus Family: the Unpublished Testament of Seneschal Constantin Cantacuzino	119
SILVIU ANDRIEȘ-TABAC, The Medieval Heraldry of the Moldavian Towns Situated Between the Prut and the Dniester Rivers	155
ȘTEFAN ANDREESCU, About a Document from the Archives of Genoa	165
OVIDIU CRISTEA, Some Coats of Arms of Dacia and a Coat of Arms of Wallachia in a 16 th Century Armorial Book	167
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Small Observations Made in Old Moldavian Churches	
PAVEL MIRCEA FLOREA, Wallachian Documents from the XVI th and XVII th Centuries (I)	181
EUGEN DENIZE, A Spanish Traveller at Gabriel Bethlen's Court-Diego Duque de Estrada	193
MARIANA LAZĂR, Șerban Cantacuzino's Landed Properties while being a Boyar (Consti- tution Strategies, Political Implications)	203
COSTIN FENEȘAN, Maximilian Franz von Habsburg: Diary of a Journey in the Banat Region (1777)	215

BOOK REVIEWS

ION C. HERA-BUCUR, <i>Monografia comunei Berevoiești-Muscel</i> (A Monograph of the Berevoiești-Muscel Commune), Editura Tehnică, București, 1996 [382 p. + XX planșe] (Constantin Bălan)	235
GHEORGHE POSTICĂ, NICOLAE CONSTANTINESCU, <i>Căpriană. Repere istorico- arheologice</i> (Căpriană. Historical and Archaeological Reference Points), Știința, Chișinău, 1996 [111 p. + 19 fig. și pl. color + 88 fig. + 6 file cu secțiuni și profile ale investigațiilor] (Constantin Bălan)	237
COSTIN FENEȘAN, <i>Cnezi și obercnezi în Banatul imperial, 1716–1778</i> (Knezes and Ober- knezes in the Imperial Banat, 1716–1778, Editura Academiei Române, București, 1996, 255 p. (Viorel Achim)	239
MONIQUE BOURIN-DERRUAU, <i>Temps d'équilibres, temps de ruptures: XIII^e siècle</i> , Editions du Seuil, Paris, 1990, 338[–346] p. + tables + maps (Ecaterina C. Petrescu)	242
PINUCCIA F. SIMBULA, <i>Corsari e pirati nei maro di Sardegna</i> , Consiglio Nazionale delle Ricerche. Istituto sui rapporti italo-iberici, Cagliari, 1994, 491 p. (Eugen Denize)	243